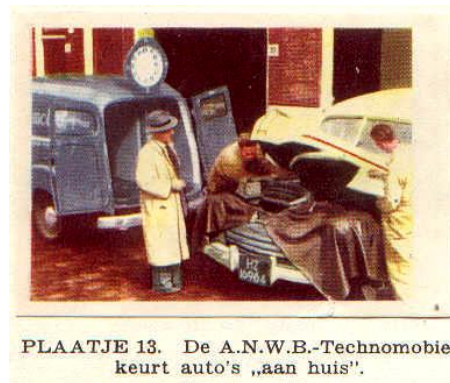

ANWB**Koninklijke Nederlandsche Toeristenbond**

De hiernaast in blauw afgedrukte tekst en de plaatjes over de ANWB die erbij staan zijn afkomstig uit het album Albert Heijn's Panorama van Techniek, Verkeer en Industrie, 1953

De ANWB – de “Algemene Nederlandsche Wielrijders Bond” – in 1883 opgericht door een groep van dynamische figuren uit de wielersport, heeft zich zijn gehele geschiedenis door gekenmerkt door een zekere strijdvaardigheid. Deze organisatie is vooral populair geworden door zijn wegwijzers en zijn wegenwacht, doch dat zijn slechts twee van de zeer vele aspecten. De A.N.W.B. is met het toerisme en met het verkeer meegegroeid. Hij begon met de overheid te overtuigen van het nut van rijwielpaden, stimuleerde de aanleg daarvan door woord en voorbeeld. Hij bevordert de verschillende vormen van toerisme in de ruimste zin, geeft juridische, technische en verkeers-technische adviezen, verstrekt reisdocumenten, geeft een aantal bladen uit, tracht ons natuurschoon te bevorderen, de weggebruiker op te voeden tot een goed weggebruiker, de kampeerder tot een goed kampeerder, de vakantie-ganger tot een actief natuurbeschermer.

PLAATJE 13. De A.N.W.B.-Technomobiel keurt auto's „aan huis”.

PLAATJE 17. Het tekenen van een A.N.W.B.-autokaart.

De ANWB is een vreemde eend tussen de uitgevers van plaatjesalbums. De ANWB verkoopt immers geen consumptiegoederen waarbij plaatjes of bons verstrekt kunnen worden. Toch heeft de ANWB in de dertiger jaren twee klassieke albums laten maken, waarvan de eerste werd uitgegeven door HAKA. ANWB gaf de tweede zelf uit, wat mogelijk was door de albums en de plaatjes mede te laten verspreiden door diverse bedrijven.

Daarvóór zijn al in 1917, 1918 en 1919 – dus in en direct na de Eerste Wereldoorlog toen er geen plaatjesalbums van bedrijven meer verschenen – drie bijzondere fotoalbums uitgegeven, die als souvenir verstrekt werden na het met succes afgelegd hebben van de zogenaamde “rijwiel-toeristen-rondrit door Nederland”. Hierin werden fotoplaatjes geplakt die onderweg verstrekt werden. Tien jaar later in 1927 tot en met 1930 werd dat nog eens herhaald.

Veilig Verkeerszegels

Bij de laatste hausse van zgn. sluitzegels begin dertiger jaren liet de A.N.W.B. drie series grote veilig verkeer zegels met leerzame afbeeldingen en teksten maken door de bekende reclame-ontwerper Mathieu Güthschmidt. In 1932 verscheen de eerste serie van 24 ongenummerde zegels van 65 x 45 mm, 12 staande en 12 liggende, met de afbeeldingen in sepia en licht oranje. De kranten waren vol lof over dit educatieve initiatief.

Deze serie werd al snel vervolgd met een serie van 18 nog grotere zegels van 93 x 63 mm in dezelfde kleuren, waarop twee afbeeldingen naast elkaar met links de foute en rechts de goede situatie.

Deze grote genummerde zegels waren in het bijzonder gericht op het onderwijs. De ANWB gaf daarbij een klein boekje uit van circa A5 formaat met afbeeldingen van de 18 zegels en bij elke zegel aanwijzingen voor een les bij de afbeelding, en nog 8 pagina's met de regels voor het weggebruik.

Er was belangstelling voor de zegels. In 1936 werden beide series opnieuw uitgebracht, nu met gekleurde afbeeldingen en blauwe tekstranden. De afbeeldingen en teksten zijn groten-deels hetzelfde gebleven en deels aangepast.

Bij deze drie series zegels is geen album uitgegeven, en ze passen qua formaat niet in het navolgende album van Relica.

Sluitzegelalbum

Twee jaar later liet de ANWB door uitgeverij Relica een serie van 30 fraaie humoristische zegels over het eigen werk maken, met een album waarin plaats is voor 270 zegels. Mogelijk is dit album dat aangevuld kon worden met zegels van andere bedrijven of instellingen, geïnspireerd geweest door het befaamde sluitzegelalbum van drukkerij Mortelmans van begin dertiger jaren. De "geestige" reclamezegels werden eenmalig aan de leden verstrekt. Daarna konden ze gekocht worden voor 4 of 5 cent per vel met de hele serie van 30 zoals de hiernaast afgedrukte advertentie uit het ANWB tijdschrift Toeristenkampioen van februari 1938 vermeldt.

Voor diverse andere bedrijven werden door Relica series van 10, 20 of 30 soortgelijke eenvoudig getekende reclamezegels in primaire kleuren gemaakt, onder andere 20 voor Hero en 30 voor Honig, maar het totale aantal bedrijven en zegels is zeer beperkt gebleven.

Kent U die reeds?

Gebruikt U óók al die A.N.W.B.-sluitzegels achterop Uw brieven? 'n Leuke propaganda is dat, vindt U niet: frissche kleuren, geestige plaatjes en pakkende rijmpjes. U steunt den A.N.W.B. méér dan U misschien wel denkt met die sluitzegels. Als Uw voorraad op is, sturen wij U graag nieuwe (5 cents per vel à 30 stuks bij 3 vel of meer slechts 4 cents per vel).

Geestige Sluitzegels!

4 à 5 cents per vel

Klassieke albums

De twee klassieke albums van de ANWB zijn óók uitgegeven vóór de oorlog, toen de ANWB nog niet nadrukkelijk de wegbereider voor de automobilist was.

Het eerste album, “*Met tent en rugzak*” (1935), is zoals de titel duidelijk maakt bedoeld voor de kampeerder. Het is een degelijk halflinnen album maar in een ongebruikelijk bijna vierkant formaat.

Het album en de plaatjes werden verspreid door de HAKA. Dit album wordt besproken bij HAKA.

Het tweede album, *De veilige weg* (1938), is uitgegeven door de ANWB zelf en de plaatjes werden verspreid door diverse bakkerijen met een eigen firmaopdruk op de achterzijde van de plaatjes en door een aantal andere bedrijven met een neutrale opdruk. Dit boek is gericht op verkeerseducatie, van jongeren zowel als volwassenen.

Knipselalbums

In de tachtiger jaren heeft de ANWB een reeks moderne hardcover autoplakboeken uitgegeven via het eigen tijdschrift Autokampioen. Deze boeken waarvoor de plaatjes op uitknipvellen in het tijdschrift geleverd werden, vallen buiten de scope van deze catalogus.

De merken die in de opeenvolgende boeken aan de orde kwamen zijn:

- Ford (1983)
 - Renault (1984)
 - Nissan (1984)
 - GM/Opel (1984)
- alle vier met inplakplaatjes.

Dit werd gevolgd door nog twee boekjes:

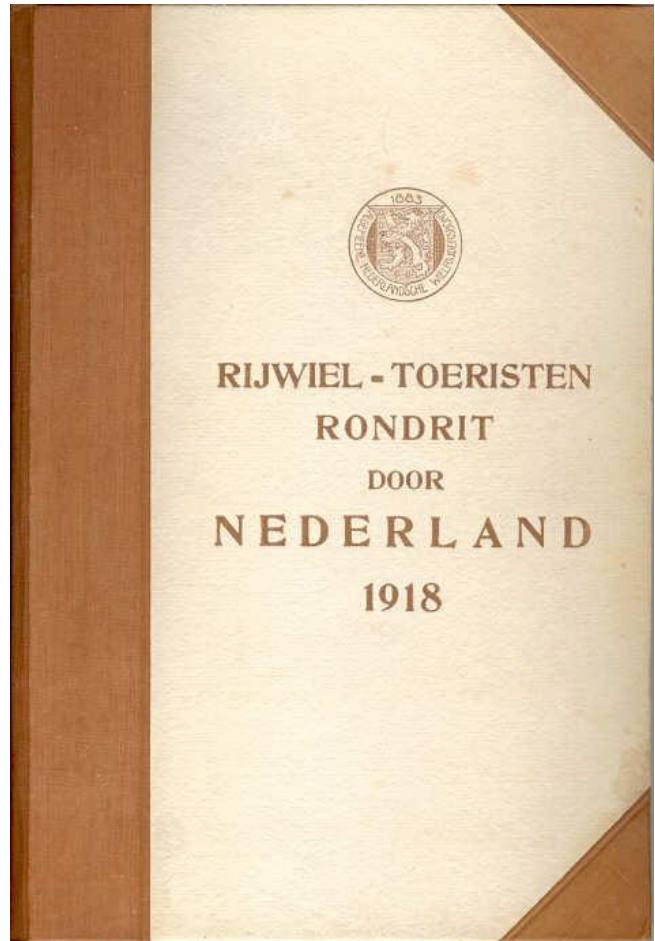
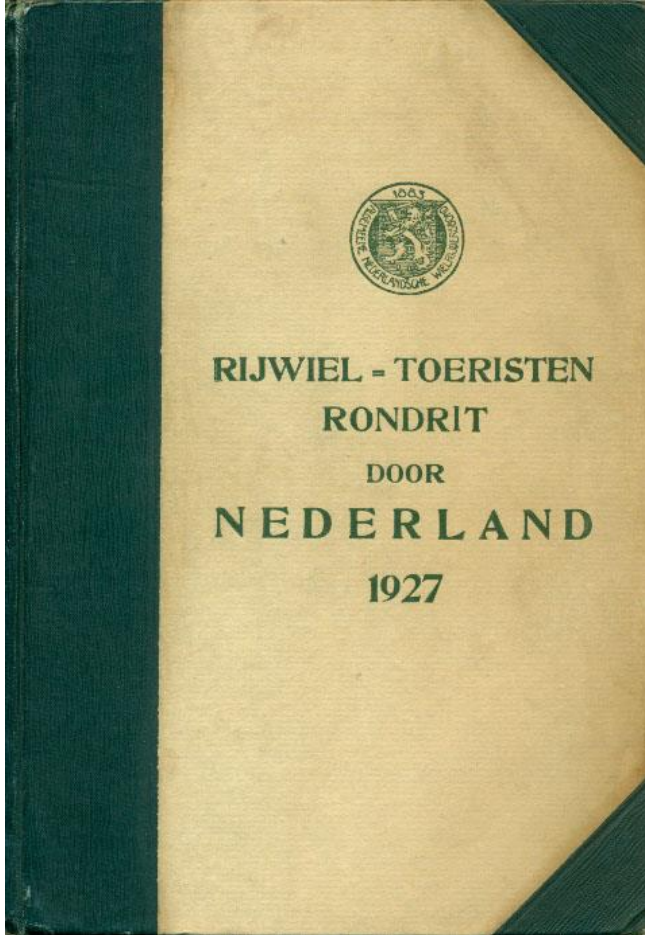
- Lancia (1985) en
 - Audi (1987)
- zonder inplakplaatjes.

ANWB01 – ANWB07

**Rijwiel-Toeristen-Rondrit door Nederland
1917 – 1918 – 1919 – 1927 – 1928 – 1929 – 1930**

18 plaatjesbladen voor elk 2 plaatjes, voorafgegaan door een geïllustreerd tekstboekje.

Het eigenlijke rondritboekje is een smal gekartonneerd boekje van 32 pagina's, dat gemakkelijk op de fietstocht meegenomen kon worden. Dit met zwartwit foto's geïllustreerde boekje bevat het reglement voor de rondrit, een uitvoerige beschrijving van de route met een afstandentabel (met hotels), suggesties voor verdeling in dagtoeren met kortere en langere afstanden en de

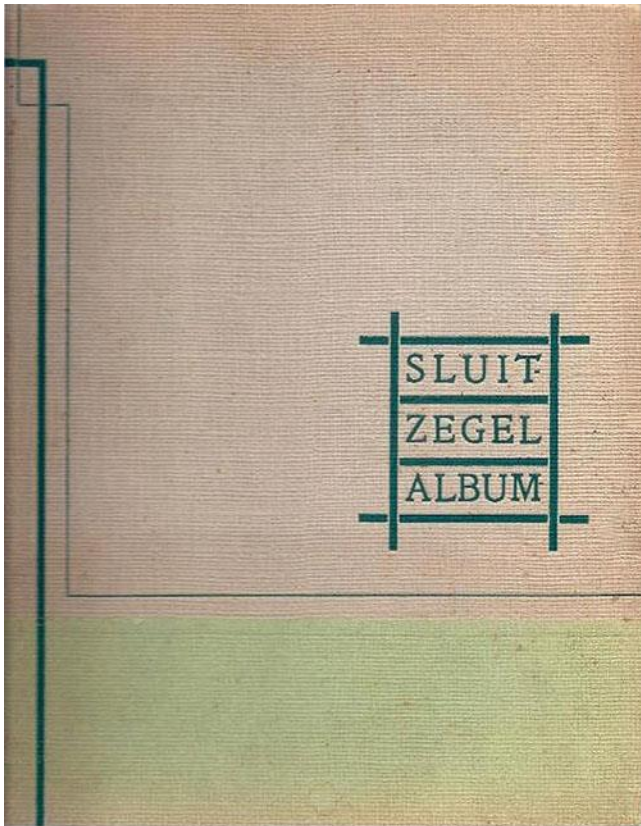
“tochtkroniek”, waar de fietser zelf in aantekende op welke data hij of zij welk traject had afgelegd. In elke controleplaats moest men zich op een controleadres melden, waar een zegel werd verstrekt die vóór in het boekje geplakt werd, en er werd een dagcontrolekaart ingevuld. De dagkaart moest elke avond ingezonden worden naar het Hoofdconsulaat van de ANWB in Amsterdam. Tevens ontving men op 36 controleplaatsen een fotokaartje van een mooi plekje of bezienswaardigheid langs de route. Als men de hele tocht had afgelegd, kon men het routeboekje en de fotokaartjes opsturen naar het ANWB kantoor, waarna men het hele album teruggestuurd kreeg met de fotokaartjes ingeplakt en het routeboekje voorin geplakt, alsmede een “diploma”.

De zeven albums hebben dezelfde opbouw en afmetingen. De boekjes zijn van klein romanformaat (16 x 24 cm), met stijve kapt met kunstleren rug en hoeken. Het eigenlijke album bestaat uit 18 ongenummerde dikke bladen met vul-strips, waarop aan de voorkant steeds twee fotokaartjes zijn geplakt in een kader met titelonderschrift. Het routeboekje wordt voorin geplakt tussen brede kunstleren strips.

Uitgegeven aantal van 1917: bijna 300 stuks.

Een fotokaartje voor het album van 1918 zoals het werd uitgereikt. Naderhand werd de gehele witte rand afgeknipt en alleen de foto werd in het album geplakt.

ANWB08 Sluitzegelalbum

"Sluitzegelalbum". Relica Uitgeversmaatschappij – De Steeg. Verkrijgbaar bij den Kon. Ned. Toeristenbond A.N.W.B. (1938)

28 bladen met ruimte voor het inplakken van 270 "sluitzegels".

Prijs: f 0,60

Relica was niet geregistreerd als uitgeverij, maar als reclameadviesbureau, gevestigd in het dorp De Steeg, gemeente Rheden. Relica is tijdens de grote recessie, kort na de vervaardiging van dit album, in september 1938 opgeheven.

Kenmerken

Ingebonden, voljuten kft, klein kwartoformaat (27,5 x 23 cm). Op de binnenkant van het voorplat is de ANWB vermeld met de adressen van alle zes de kantoren, en hoe het album daar gekocht kon worden.

Het album begint met een titelblad dat als enig doel heeft de maker van het album Relica te vermelden. Verder bevat het 27 pagina's inclusief de binnenzijde van het achterplat, met op elke pagina 10 kaders van circa 40 x 60 mm voor het inplakken van een zegel. Bovenaan elke

pagina staat een breed kader waar de naam van het bedrijf ingeschreven kon worden. Er zijn geen plaketketten bekend die daarvoor uitgegeven zijn.

Inhoud

Het album is voor de ANWB gemaakt en werd door de ANWB verkocht, maar het was bedoeld om ook gebruikt te worden voor series reclamezegels van andere bedrijven en instellingen. Dit is maar zeer ten dele gelukt. Naast de serie van de ANWB (30 stuks genummerd), zijn er series uitgegeven door 6 bedrijven: Honig meelproducten (30 stuks genummerd), Hero conserven (20 stuks ongenummerd), Rath en Doodeheefver behang (10 stuks), Inventum elektrische huishoudapparatuur (10 stuks ongenummerd), Motwera breiwool (10 stuks ongenummerd) en Vesta verzekeringen 10 stuks. Alle zegels zijn getand en gegomd, en hebben hetzelfde formaat van circa 36 x 57 mm dat binnen het inplakader past. Ze zijn gestileerd getekend en gedrukt in overwegend heldere primaire kleuren. Alleen de zegels van Honig zijn wat afwijkend, lichter gekleurd.

De zegels van de ANWB hebben in een bovenhoek het oude logo van de ANWB. De afbeeldingen beelden activiteiten van de ANWB uit op een veelal parodistische wijze. Dit maakt de reclame voor de eigen club verteerbaar. Onder de afbeelding staat een korte tekst op rijm.

Op deze pagina van het album met ANWB zegels zijn de zegels in willekeurige volgorde opgeplakt.

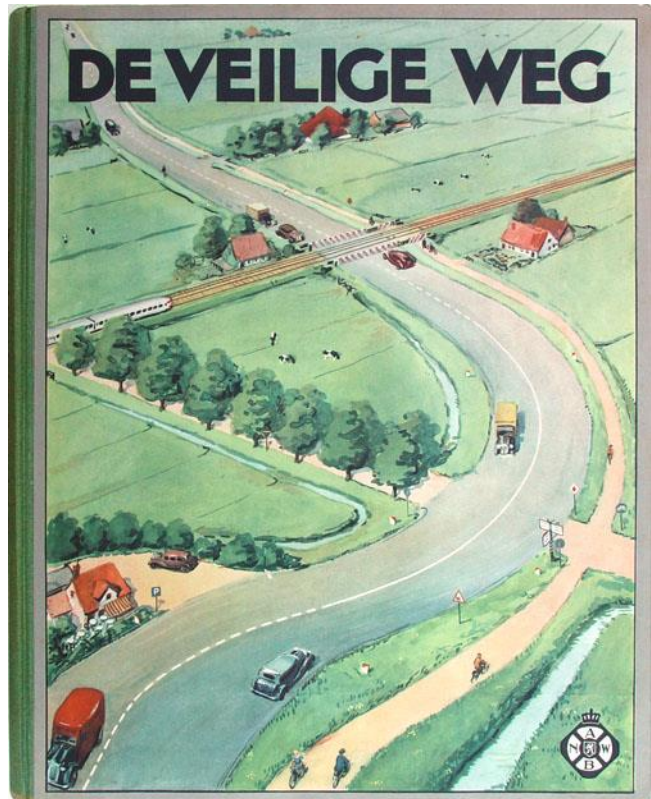
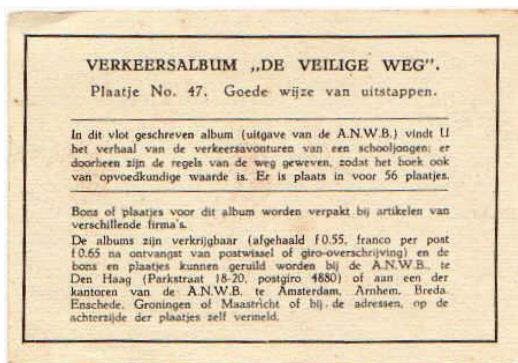
ANWB09

De veilige weg

De veilige weg, een boek over veilig verkeer. Door Tom Bouws. Illustraties van Bob Buys. Uitgave: Koninkl. Nederlandsche Toeristenbond A.N.W.B. (1938)

56 pagina's excl. titelblad. 56 plaatjes om in te plakken.
Prijs: f 0,55. Bij Hus-Carels ook op 60 plaatjesbonnen.

De albums en plaatjes zijn o.a. verspreid door een aantal brood- en beschuitbakkers, door chocoladefabriek Victoria in Dordrecht en door de A.N.W.B. zelf.

Kenmerken

Klassiek album van kwarto formaat met linnen rug met rugtitel en beplakt voor- en achterplat. Door het kleine aantal pagina's, het kleine aantal plaatjes en het ontbreken van vulstrips is het opvallend dun. Op de achterzijde is het oude ANWB logo afgebeeld (ook op het voorplat rechtsonder). Het boek is onderverdeeld in 5 Romeins genummerde hoofdstukken met koptekening en afsluitende illustratie. De plaatjes van "normaal" formaat (52 x 76 mm) zijn waterverfschilderingen. De plaatjes zijn deels per zes en deels per vijf geplakt op aparte plaatjesbladen en enkele op de tekstbladen, in een kader. Onder het kader is het nummer en de omschrijving afgedrukt.

De ongesigioneerde plaatjes zijn genummerd 1 – 56 en hebben alle betrekking op verkeersborden en verkeerssituaties.

Inhoud

Het boek, opgedragen aan een onderwijsdirecteur, is sterk didactisch van aard. Het vertelt het verhaal van een jongen die zich onverantwoordelijk gedraagt op de fiets en wiens vader – een notoire hardrijder – een auto-ongeluk krijgt door de schuld van een roekeloze fietser. Dit is de aanleiding voor een gesprek over de wenselijkheid van "verkeersonderwijs". De volgende hoofdstukken zijn gevuld met de verkeerslessen in verhaaltrant. De plaatjes zijn op bijpassende, wat primitieve wijze geschilderd zoals schoolplaten. Hierdoor en door de oudervetse voertuigen en kleding roepen ze dezelfde nostalgische sfeer op als oude schoolplaten. Vreemd genoeg is echter de situatie die door een plaatje geïllustreerd moet worden vaak onherkenbaar in het plaatje.

De plaatjes voor dit album werden met een eigen opdruk op de achterkant verspreid door de brood- en beschuitbedrijven Hus-Carels, Kaiser, LUBRO, Vonk en de leden van de Barneveldsche Bakkerspatroons-vereening, en door chocoladefabriek Victoria. Maar als de plaatjes ingeplakt zijn is dat niet meer te zien. Op het album is alleen de ANWB vermeld. Het album kon bij de ANWB kantoren verkregen worden en bij deze bedrijven. Lubro maakte daar gebruik van voor een eigen reclame; de folder die LUBRO verspreidde met reclame voor het album en voor zichzelf werd ook voorin de albums die bij het bedrijf gekocht werden geplakt.

Maar U kunt niet te allen tijde over Uw kind blijven waken. Daarom behoort het uit zichzelf „verkeers-veilig“ te worden.

Dit wordt het spelenderwijs - en op een volkomen ongevaarlijke manier - als U het verrast hebt met zo'n mooi verlucht, leerzaam en toch onderhoudend album van de A.N.W.B. Het heet: „DE VEILIGE WEG“.

Dit keurige album is verkrijgbaar bij alle winkels en broodbezorgers van LUBRO - U wéét wel: **die goeie bakker**. Vraag meteen om een pak beschuit en een ontbijtkoek; dan heeft U een driedubbele verrassing: het album, LUBRO'S heerlijke beschuit en ontbijtkoek en.... het éérste plaatje voor het album (dit zit in het pak beschuit of in de koek).

LUBRO

Plaatjes voor het album „De Veilige Weg“ bij LUBRO'S beschuit en ontbijtkoek.

